

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן
מליובאוויטש

חיי שרה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ה
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
„מכון לוי יצחק“
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושתיים לבריאה
שנת מאה ועשרים לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח

חיי שרה

א.

מערת, המכפלה

החיצונית, ולפיכך מובן מדוע נקראות שתי מערות אלו בשם המאחד ביניהן "מערת המכפלה" – מערה אחת כפולה. לעומת זאת, לפי הפירוש, ששתי המערות הן זו על גבי זו, אין ביניהן קשר שהופך אותן ליחידה אחת, שהרי, כיון שמערה היא בתוך האדמה, הרי המערה העליונה אינה תלויה במערה התחתונה, והיא יכולה להתקיים בלעדיה – ואדרבה, אז היא חזקה יותר, ללא חלל מתחתיה⁴. אם כך, מנין לומד רש"י, שהמשמעות של "מכפלה" היא "בית ועליה על גביו"?

ג) "בית" ו"מערה" אינם שני ביטויים שונים בלבד, אלא הם מנוגדים: בית הוא מבנה שנבנה על האדמה, ומערה היא בתוך האדמה. לפי זה צריך היה רש"י, בהסבירו את הכפילות של המערות, לומר "מערה ועליה על גביה", ולא "בית ועליה על גביו"⁵?

ב. "דבר אחר, שכפולה בזוגות"

לאחר מכן ממשיך רש"י בפירושו על "המכפלה": "דבר אחר, שכפולה בזוגות"² – יש הסבר נוסף לכך שהמערה נקראת "מכפלה", מפני שהיא כפולה במספר זוגות, כדברי רש"י לפני כן – על "בקרית ארבע"⁶ – שנקברו שם ארבעה זוגות: אדם וחווה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאה.

גם בכך אין מובן: השם "מערת המכפלה" שבפסוקו אינו נקרא כך על ידי התורה – כפי שלגבי, ותמת שרה בקרית ארבע" התורה קוראת לעיר בשם "קרית ארבע", ובתורה

4) ויש לומר, שמטעם זה מפרש הראב"ע (שהוא מפשטני המקרא) כאן, רק כפירוש זה.

5) ואף שכ"ה לשון הגמרא שם – הרי דרכו של רש"י, גם כשמעתיק מדרשי חז"ל, לשנות את הלשון באופן שיהי' הפירוש מובן גם לכן המש למקרא. (ולעיר מ"ראב"ע (ורד"ק כאן שמשנה מ"בית" ל"מערה").

6) פרשתנו כג, ב. (מעירובין שם).

מן הפסוק, "ויתן לי את מערת המכפלה..."¹ מצטט רש"י את המלה "המכפלה", ומפרש: "בית ועליה על גביו"². במבט ראשון נראה, שכוונתו היא, שהמערה נקראת, "מכפלה" מפני שהיא כפולה: היא מורכבת משתי מערות – זו על גבי זו.

אך לפי זה אין מובן:

א) השם "מערת המכפלה" מבטא רק שווהי מערה כפולה, אך אין מוכח ממנו ששתי מערות אלו הן זו על גבי זו. בדיוק כך אפשר גם להבין שהן "זה לפניו מזה"³. מנין מסיק רש"י, שבמלה "המכפלה" הכוונה היא ל"בית ועליה על גביו"?

ב) הביטוי "מכפלה" מתאים לגבי דבר אחד הכולל בתוכו כפילות, אך לא לגבי שני דברים שונים שאינם מאוחדים. לפי זה מתאים יותר, לכאורה, לומר, ששתי המערות הן "זה לפניו מזה", כי דוקא כך יש קשר הכרחי בין שתי המערות, שהרי זו תלויה בו – אי אפשר להיכנס למערה הפנימית, אלא דרך המערה

1) פרשתנו כג, ט.

2) כבמס' עירובין (נג, א).

3) כפירוש – ואדרבה הראשון – שבעירובין שם. וכפירוש הראב"ע כאן. וכ"ה בוח"א קכט, א.

ואף שבגמרא שם מוקשה על פי' זה "אלא למ"ד שני בתים זה לפניו מזה מאי מכפלה" – כי עפ"י דרך לימוד הגמרא, כפולה הוא דוקא "בשתי תקרות" (רש"י שם ד"ה בית). אבל בדרך הפשט, אין כל רמז בתית המכפלה שההכפלה הוא בתקרות דוקא*. ולהעיר שברד"ק כאן כותב "זי"א מערה לפניו מערה" – אף שבגמרא שם שולל דיעה זו בפירוש תיבת מכפלה, ופשטות לשונו "זי"א" משמע שכוונתו לפי' חז"ל.

(* בש"ח כאן מבאר דמכיון דכתיב מערת (המכפלה) בתי"ו הסמיכות – פירושו מערה של ענין (בנין, או זוגות) שהוא כפול. ועפ"יז' מושגל הפי' מערה לפניו מזה (דא' הול"ל מערה כפולה) – אבל עפ"י זה הוי' לי' לרש"י לכתוב פירושו על "מערת המכפלה".

כפול בעצמו (כפי שאפשר להסיק מה"מ"ם" של המלה "מכפלה"¹²) – זוגות – הרי אלו ארבעה אנשים ולא שמונה. וכן, מדוע חשוב לציין בענייננו שאלה הם זוגות?¹³ והרי, לגבי גודל השטח אין הבדל אם שמונת האנשים הם ארבעה זוגות או שמונה אנשים יחידים.

ג. השדה כולו נקרא "מכפלה"

בנוסף לשאלות המתעוררות במקום זה לגבי כל אחד משני הפירושים שמביא רש"י, ובנוסף לשאלה, מדוע בכלל צריך רש"י להביא שני פירושים, מתעורר קושי מהמשך הפסוקים¹⁴:

מספר פסוקים לאחר מכן אומרת התורה "שדה עפרון אשר במכפלה"¹⁵. מכך ברור, שהשטח כולו, שבו נמצא השדה, נקרא "מכפלה"¹⁶. ולכאורה, צריך להסביר את המשמעות של השם "מערת המכפלה" שבפסוקנו באתו אופן – המערה שנמצאת ב"מכפלה"¹⁶. מדוע צריך רש"י לבאר כאן, שהמערה עצמה היתה כפולה?

אמנם, הפסוק "שדה עפרון אשר במכפלה" אינו סותר לפירוש רש"י, כי ניתן להסביר, שהשטח סביב המערה נקרא בשם "מכפלה" על שם המערה הכפולה הנמצאת בו. אך אין מובן: (א) כשאלת הרמב"ן, שלפי דרך הפשט, אין צורך לבקש טעם לשם המקומות. זוהי גם דרכו של רש"י, כפי שמובן מכך שהוא אינו מפרש¹⁷: במקומות רבים רואים, שרש"י אינו מבאר טעם לשם מסויים של מקום או של אדם

אפשר גם שיקרא שם על שם העתיד⁷ – אלא בשם זה התבטא אברהם בדבריו לבני חת. הוא הורה להם לבקש מעפרון שיתן את מערת המכפלה – והם, בני חת ועפרון, בודאי לא ידעו שבמערה ייקברו מאוחר יותר ארבעה זוגות,

[ונסביר לומר⁸ שהם אפילו לא ידעו שאדם וחיה קבורים שם – כי אילו היה עפרון יודע זאת, הוא לא היה מסכים למכור את השדה בארבע מאות שקלים בלבד, שזהו ערך השדה עצמו⁹, כי אז הוא בודאי היה מתאר לעצמו את חשיבותה העצומה של המערה בעיני אברהם, והיה מנצל זאת כדי להאמיר את המחיר הרבה יותר, ובודאי לא היה מציע בתחילה לתת את המערה ללא תשלום.

ובמיוחד כאשר אדם הראשון היה חשוב אצל כל העמים, כפי שאנו רואים שהוא חשש ש"לאחר מותי יקחו אותי ואת עצמותי ויעשו להם דמות עבודת גילולים"¹⁰].

אם כך, מהו הסימן שנתן אברהם לבני חת ולעפרון באומרו שיתנו לו מערה זו אשר "כפולה בזוגות"?

מסבירים המפרשים¹¹ שהמערה נקראה אז בשם "המכפלה" – שכפולה בזוגות" מפני שהיה בה מקום לארבעה זוגות.

אך עדיין אין מובן:

שטחה של המערה נחשב לפי המספר הכללי של האנשים שאפשר לקבור בה, ולפי זה צריך היה לקרוא למערה בשם שייבטא את האפשרות לקבור בה שמונה אנשים, ומדוע היא נקראת "המכפלה", ביטוי המביע רק כפילות. אף אם נאמר שהכפילות צריכה להיות בענין שהוא

(7) ראה רש"י בראשית ב, יד: וכתב המקרא ע"ש העתיד. ולפני זה בפרש"י (ב, ג).

(8) וכמפורש בח"א (קכו, ב), אבל גם בדרך הפשט פשוט הוא וכפונים.

(9) ראה רמב"ן כאן, עפרון בדמי השדה מכר לו הכל על דעתו שאין שם קבר.

(10) פדר"א ס"כ. ולהעיר ג"כ מע"ז (ח, א): אדה"ר... עשאן כו' והם קבעום כו'.

(11) ראה גר"א כאן.

(12) ראה רש"י וירא (כב, ו) פ"ה הראשון.

(13) וראה בחדא"ג (עירובין שם) שו' קברים הם 'לו' המוטלין על האדם לקוברו שהכהן מטמא להן', הרי ד' מהם אינם זוגות.

(14) ראה זח"א (קכה, ב) ובהגות משל"ה שם.

(15) כג, יז.

(16) רשב"ם, רמב"ן, רד"ק וספורנו כאן.

(17) שכ"כ ענינים – ובפרט כללים בפרש"י – יש ללמוד מ"שתיקת" רש"י בפירושו (ממה שאינו מפרש כתוב או תיבה), כי פשיטא שאין דרכו בפירושו ע"ת לסמוך על מפרשים אחרים – ובמקום סומך, הרי כותב זה בפירושו וכמו "כתרגומו פירושו" (בראשית ד, ז).

ולפי פירוש זה מובנים כל הבדלי הניסוח שבפסוקים: הניסוח „מערת שדה המכפלה“, המשמיענו, שהשם „מכפלה“ של השדה אינו מפני המערה, מובן – כי אכן המערה אינה כפולה, והשם „מכפלה“ קשור דוקא לשדה מפני הבית הכפול שעמד בו. וכן מובן גם הניסוח „מערת המכפלה אשר בקצה שדהו“, שממנו מוכח, שהתואר „המכפלה“ מתייחס למערה – כי בית כפול זה נמצא בסמוך למערה, ולכן נושאת בעיקר המערה שם זה.

ה. המערה עצמה אינה כפולה

הסבר נוסף לדברי רש"י, שליד המערה היה בית כפול, ולא שהמערה עצמה היתה כפולה: אילו המערה עצמה היתה כפולה, כלומר, שהיו בה שתי מערות, הכרחי היה להסביר, ששתי המערות היו זו בתוך זו, ולא זו על גבי זו, כדלעיל בסעיף א'.

אך גם לפי האופן של „זה לפני מזה“ קשה להבין את הפסוק: הרי בפסוק נאמר שהמערה היתה „בקצה שדהו“, ואילו היו שתי המערות זו בתוך זו – הרי לא ייתכן ששתייהן בקצה השדה, אלא אחת נמצאת בקצה, והשניה נמצאת פנימה לה – בתוך השדה.

אף אם נאמר (א) ששתי המערות היו בצדו של השדה, והמשמעות של „בקצה“ איננה דוקא „בסוף“, אלא בצד; או (ב) שאף המערה שהיתה פנימית יותר בתוך השדה יכולה להיחשב כאילו היא נמצאת „בקצה שדהו“ מפני סמיכותה לקצה השדה –

מסתבר יותר שהשייכות של ב' הבתים הוא בעצם מציאותם, שקיום העלי' הוא ע"י הבית (משא"כ השייכות שבוה לפניו מזה הוא רק בענין הכניסה). ובוה יומתק מה שרש"י מוסיף (אחרי שמפרש בית ועלי') „על גביו“ – דלכאורה מיותר – בכדי להדגיש שכל קיום העלי' הוא על גבי הבית דוקא.

(ב) ברובם ככולם של הבית ישנם כמה חדרים – (וראה מקץ מג, כד"ל) – ואין כ"כ חידוש בבית לפניו מבית לקרות „מכפלה“ בגלל הבית. משא"כ בית ועלי'.

(ג) בדירה לפניו מדירה אין חידוש כ"כ (וסימן), כי אפשר גם באהל (שכו"כ דרו או באוהלים), משא"כ זה ע"ז זה.

וכדומה, למרות שגם לפי הפשט אפשר לתת לכך טעם¹⁸.

יותר מכך: גם כאשר רש"י עצמו מציין טעם לשם מסויים, הוא אומר זאת בפסוק שבו חשוב הדבר להבנת פשט הכתוב, ולא בפסוקים הקודמים שבהם מוזכר השם, כפי שאנו מוצאים לגבי השם „אברם“¹⁹.

(ב) מהניסוח „מערת שדה המכפלה“²⁰, וכן „במערה אשר בשדה המכפלה“²¹, ברור, לכאורה, שהשטח איננו נקרא בשם „מכפלה“ מפני המערה שבו, אלא מסיבה אחרת: כי אילו המערה הכפולה היתה הגורם היחיד לקריאת השדה בשם „שדה המכפלה“, לא היה מתאים להתבטא בניסוח „מערת שדה המכפלה“, שבו התואר „מכפלה“ קשור רק ל„שדה“, ובודאי לא היה מתאים להתבטא בניסוח: „במערה אשר בשדה המכפלה“.

ד. בית כפול ליד המערה

ההסבר לכך הוא:

מהפסוק „מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו“, שבו קובעת התורה את המלה „המכפלה“ מיד לאחר המלה „מערת“, לפני הזכרת השדה, מובן, שהתואר „המכפלה“ קשור ישירות למערה. לכן אין רש"י מסביר שהתואר „המכפלה“ שבפסוקנו הוא שמו של השדה כולו, כמלה „המכפלה“ שבהמשך הפסוקים.

אך כיון שמהפסוקים שבהמשך מוכח בכל זאת, שאף השטח כולו נקרא „מכפלה“, וששם זה של השדה אינו מפני המערה, כדלעיל בסעיף ג', לפיכך מסביר רש"י „בית ועליה על גביו“ – כלומר, בסמוך למערה היה בית כפול, בעל שתי קומות²².

18 וכמו „עדן“ (בראשית ב, ח). ועוד – ולהעיר ג"כ מ"פת אלקים ליפת" (נח ט, כז).

19 פרש"י: לך יו, ה.

20 פרשתנו כג, יט. ויחי ג, יג.

21 ויחי מט, ל.

22 אבל לא בית לפניו מבית, כי

(א) מכיון ש"המכפלה" מורה לענין אחד (כנ"ל סעיף א')

אך אין די בכך, ולכן אין נאמר „מערת הכפלה“ וכדומה, כי בני חת היו יכולים להציע לו בקלות מקום כפול – לשני קברים. לפיכך הדגיש אברהם „מכפלה“ – שכפולה בזוגות – שאין הוא מעוניין שהקבר הווגי יהיה בין זרים, אלא במקום שהוא כפול בזוגות, שיהיה בית קברות למשפחתו.²⁶

אך לפירוש זה קיימת סתירה בדבריו של אברהם בהמשך: הוא מתחיל את דבריו בנוסח של בקשה: „וישתחו לעם הארץ... וידבר... אם יש את נפשכם... (ובקשתו היא): לקבור את מתי (בלשון יחיד) מלפני (שהוא צער גדול, ולכן הוא מבקש לבטלו מהר ככל האפשר, ולפיכך) ויתן לי... המכפלה“ – לא פחות משמונה קברים!

ועוד ועיקר: המשמעות הפשוטה של המלה „מכפלה“ (מ'ם פתוחה) היא מלשון מכפיל (מאכיל וכו') – גורם למשהו אחר²⁷ להיות כפול, ולכאורה, אין לכך קשר ל„כפולה בזוגות“.

לכן הפירוש הראשון, העיקרי, הוא: בית ועליה על גביו.

והקושי שהוזכר לעיל על הפירוש „בית ועליה על גביו“ אינו כה קשה, כי אנו מוצאים במקומות נוספים שיש לדבר אחד שני סימנים.

ז. „המכפלה“ – תשובה תתאה ותשובה עילאה

פירוש רש"י מכיל גם „יינה של תורה“²⁸. נאמר בזהר²⁹, שהמשמעות של „המכפלה“ – ה' מכפלה – היא שתי האותיות „ה"א" שבשם הוי'. בכך מבאר הצמח צדק³⁰ את הפירוש של „בית ועליה על גביו“, ש"בית" הוא בבחינת ה"א תתאה, ועליה – בבחינת ה"א עילאה.

הרי כיון שבדברי אברהם „אשר בקצה שדהו“ הוא התכוון, כמובן, להמעיט בערך המערה²³, קשה לומר שהוא יכנה אותה בונומן בשם „המכפלה“ כשכוונתו היא לשתי מערות, זו לפני זו, כינוי המגדיל את שטח המערה.

לכן מסביר רש"י „בית ועליה על גביו“ – שהמערה נקראה „מערת המכפלה“ מפני סמיכותה לבית כפול, כדלעיל.

ו. שני סימנים למערה?

רש"י אינו מסתפק בפירוש זה, ומביא פירוש נוסף, כי לפי הפירוש „בית ועליה על גביו“ אין מובן: מדוע צריך אברהם לתת שני סימנים למערה: שהיא נמצאת ליד בית כפול, ושהיא בקצה שדהו? לכן צריך רש"י להביא את הפירוש השני, „כפולה בזוגות“, שמשמעותו שהמערה היתה כפולה [לא במספר מסויים של זוגות קברים (דבר שאינו מוכח מהמלה „המכפלה“, כדלעיל בסוף סעיף ב), אלא בעצם העובדה שכל אחד מן הקברים שבה היה כפול – „זוגות“ – קבר זוגי, לאדם עם זוגתו – איש ואשתו]²⁴.

לפי זה מובן מדוע צריך היה אברהם להוסיף את המלה „המכפלה“, כי על ידי הוספה זו הוא הבהיר את חפצו דוקא במערה זו: הרי בני חת אמרו „במבחר קברינו קבור את מתך...“, ומדוע הוא דורש מהם לבקש עבורו דוקא את מערתו של עפרון? לכן הוא הוסיף את המלה „המכפלה“, ובכך הוא הבהיר, שאין הוא מקבל את הצעתם של בני חת „במבחר קברינו קבור את מתך“, לקבל מהם מקום אחד לקבורת שרה²⁵, אלא ברצונו לקבור את שרה במערת עפרון, משום שבה יש בכל קבר מקום כפול, גם לכן זוגה (אברהם).

26) ובא בהמשך לפרש"י לעיל (כג, ד) לבית הקבורות.

27) ראה פרש"י וירא (כב, ו) ה"גל – פ' השני.

28) היום יום ע' כד.

29) פרשתנו קטס, א.

30) אזה"ת פרשתנו קיה, א. וראה גם שם קיד, ב.

23) ראה רמב"ן וספורנו כאן.

24) ראה רש"י ד"ה שכפולה (עירובין שם).

25) ראה רד"ק כג, ו.

ח. „העלאה” ו„המשכה” בשתי דרגות התשובה

אמנם, באופן כללי יש רק שתי דרגות בתשובה: תשובה תתאה ותשובה עילאה. אך למרות זאת נאמר בלקוטי תורה³⁸ שבאופן מפורט יותר יש ארבע דרגות בתשובה. כי בכל אחת משתי הדרגות, תשובה תתאה ותשובה עילאה, יש שני אופנים: העלאה והמשכה³⁹. בתשובה תתאה יש אופן שבו הה"א תתאה עולה לוא"ו, והאופן שבו הוא"ו נמשכת לה"א, וכן גם בתשובה עילאה יש שני אופנים: האופן שבו הה"א עילאה עולה ליו"ד, והאופן שבו היו"ד נמשכת לה"א.

וזהו ההסבר, בפנימיות הענינים, לשני הפירושים של רש"י על „המכפלה”.

בפירוש הראשון מציין רש"י את שתי הדרגות הכלליות שבתשובה: בית – תשובה תתאה, ועליה – תשובה עילאה. והוא מוסיף „על גביו”, שה„עליה” נמצאת דוקא על ה"בית", כי סדר העבודה מחייב, שתחילה תהיה תשובה תתאה, ורק לאחר מכן ניתן

מהו הקשר שבין שתי האותיות ה"א של שם הוי', הנרמזות במלה „המכפלה”, לענין של מערת המכפלה כפשוטה?

אחד ההסברים לכך הוא:

תכלית ירידת הנשמה למטה היא שעל ידי עבודתה כאן למטה היא תגיע לתשובה: הנשמה למעלה, לפני ירידתה למטה, היא בבחינת צדיק, ועל ידי עבודתה למטה, היא מגיעה לדרגת בעל תשובה³¹.

כיון שעבודת הנשמה למטה היא כדי להגיע לתשובה, מובן, שכל עוד לא השלימה הנשמה את עבודתה בעולם הזה היא עדיין לא הגיעה לשלמות התשובה. דוקא כאשר „ותמת שרה בקרית ארבע...”³², כאשר הנשמה נפרדת מהגוף ומסיימת את עבודתה „בארץ כנען” (מלשון³³ מסחר), בעולם הזה שהוא ארץ של מסחר, שבו הנשמה „מרויחה” את העליות הנעלות ביותר³⁴, רק אז היא מגיעה לשלמות התשובה³⁵.

וזהו הקשר שבין „מערת המכפלה” כפשוטה, שאליה הגיעו האבות והאמהות לאחר סיום עבודתם, בהגיעם לשלמות התשובה³⁶, לבין שתי האותיות ה"א (ה' תתאה וה' עילאה) הנרמזות במערת המכפלה – כי בענין התשובה בכלל יש שתי דרגות: תשובה תתאה – תשוב ה' תתאה, ותשובה עילאה – תשוב ה' עילאה³⁷.

מהג"ע שם, א"ב), גם באלו ששבים (גם סמוך למיתתם) רק בתשות' – מובן עפ"י המבואר ב"ביאורים לאגה"ת" סעיף נב*, שגם תשות', וגם כשהיא רק מצד יראת העונש, פנימיותה ואמיתתה הוא ז"הרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה" – בח' תשות'. עיי"ש באריכות. ועיין אגה"ק ס"ה (קו, ב): והנה הגם כו'.

38) ס"פ בלק. וראה „ביאורים לאגה"ת" סי"ד*, שבכל בחינה שבתשובה, גם בבחינה הכי תחתונה, נכללים כל ד' הבחינות. עיי"ש.

39) ראה אוה"ת שם (קיה, ב) בפירוש „שכרו נפול ומכופל”, שקאי על ב' הבחינות שבג"ע געה"ע וגעה"ת (ה' עילאה וה' תתאה), שבכל אחד מהם יש בחי' כפל – מלמטלמ"ע ומלמעלמ"ט.

ועפ"ז יש לבאר מ"ש באגה"ת פ"ט לענין תשובה „שבמקום הקשר הוא נפול ומכופל”, כי כללות ענין התשובה הוא „כפול” – תשות' ותשות', ובכ"א מהם ישנם ב' האופנים: העלאה והמשכה – מכופל.

(* נדפס באגה"ת עם ליקוט פירושים כו' (ע' קפזדט). המו"ל.

(* נדפס עם ע"פ המו"ל.

31) לקו"ת בלק עג, א. (ושם שווה „התירוץ האמיתי” למה ירדה הנשמה למטה).

32) ראה מהג"ע פרשתנו קכב, ב: ותמת שרה זה הגוף בקרית ארבע אלו הארבע יסודות כו'.

33) תנחומא מסעי ט. ת"ב ש. ז. במדב"ר פכ"ג יו"ד.

34) ראה תו"א ר"פ וישב. סה"מ אידיש ע' 91 עה"פ ותמת שרה גו' בארץ כנען.

35) ראה לקו"ת שמע"צ (צב, ב) שמשו רבינו ע"ה זכה לבחי' תשובה קודם מותו דוקא.

36) וגם ה"תקומה" שהיתה בהשדה כשנכנסה לרשותו של אברהם (רש"י פרשתנו כג, יז), הרי ע"י שהיתה תחלה ביד פערון, נעשה בה יתרון יותר (אוה"ת פרשתנו קטו, ב) – דוגמת העלי" שבגשמה לאחר גמר העבודה בעוה"ז דוקא.

37) אגה"ת פ"ד ואילך – ה' מכפלה" (גם תשוב) ה' עילאה) „לתמת שרה בקרית ארבע גו' בכאו"א (ראה

ובפירוש השני – „שכפולה בזוגות“, כדלעיל בסעיף ו' – מבאר רש"י את שני האופנים של העלאה ושל המשכה שיש הן ב"בית" (תשובה תתאה) והן ב„עליה" (תשובה עילאה). כידוע, ש„אשה" מצביעה על עבודה באופן של העלאה מלמטה למעלה, ו„איש" – על המשכה מלמעלה למטה.

(משיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ט)

להגיע לתשובה עילאה⁴⁰, ואף כאשר נמצאים בתשובה עילאה, צריך להיות „וחטאתי נגדי תמיד"⁴¹.

40) אגה"ת ספ"ח. ותו"ת מכינה ומביאה סו"ס לתשו"ע. וכפ"י (בפנים) מכפלה – שמכפיל כו'. ועפמש"כ באגה"ק שם, גם ה' ראשונה „מכפילה" ה' אחרונה. וכמוכא בכ"מ בענין מילוי ה' שבה' ראשונה (תו"א ריש פרשתנו, לקו"ת שמ"ע צב, סע"ג. אה"ת פרשתנו קית, א).
41) עיין אגה"ת ספ"א.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

ויהי'ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריזו יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

לְעוֹלָם וָעֶד

הוספה

בשורת הגאולה

ה.

וזהו גם א' הטעמים להדפסת קונטרס עץ החיים בהוצאה מיוחדת וחלוקתו לכאן"א מאנשים נשים וטף בסיום וחזרתם יום ההולדת כ"ף מרחשון (התחלת ערב שבת זה) . . כדי להדגיש שכל הדברים האלה נמשכים בתקפם ובשלימותם (וביתר שאת) ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ה"מנהל-פועל" דשיבת תומכי תמימים, ובפרט לאחר מלאות ארבעים שנה להסתלקותו, ש"קאי איניש אדעת' דרבי"י¹, ובמילא נשלמה כבר העבודה דדור השלישי (לאדנ"ע), דור הגאולה, "ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו"².

. . . ויה"ר שההוספה בלימוד והפצת תורת החסידות, ביחד עם ההוספה בלימוד נגלה דתורה, שכמה עניני נגלה דתורה נמצאו במאמר זה, והפצת התורה והיהדות, כולל ובמיוחד ע"י הקמת מוסדות חדשים, וביסוס וחיזוק והרחבת המוסדות הקיימים, בתי תורה, בתי תפלה (עבודה) ובתי גמילות-חסדים – ימהרו ויזרזו ויביאו תיכף את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו"³ – "תולדות יצחק".

ובהדגשה יתירה מצד השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – ששמו השני (סיום וחזרתם שמו) יצחק, אשר, עוד בזמנו העיד שנשלמו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים"⁴, ולכן ציוה (ונתן כח) "עמדו הכן כולכם"⁵ לקבל פני משיח צדקנו, ועאכו"כ בימינו אלה.

ובפרט כשרואים המאורעות שבתקופה האחרונה בנוגע ל"תולדות ישמעאל" (שבסיום פרשתנו) – אשר, נוסף לכך שכללות הענין

(1) ע"ז ה, רע"ב.

(2) הושע ו, ב. וראה מצו"ד עה"פ.

(3) ישע' סג, טז. שבת פט, ב.

(4) שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(5) אג"ק שלו ח"ד ריש ע' רעט.

ד"מלכיות מתגרות זו בזו" הוא מסימני הגאולה, כמארו"ל⁶ "אם ראית מלכיות מתגרות זו בזו צפה לרגליו של משיח", ה"ז בהדגשה יתירה בנוגע ל"תולדות ישמעאל", כדאיתא בילקוט שמעוני⁷ "שנה שמלך המשיח נגלה בו . . מלך פרס מתגרה במלך ערבי . . כל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים" (כפי שרואים במוחש הבלבול דאוה"ע שלא יודעים מה לעשות, ומחפשים עצות שונות כו'), והקב"ה אומר לישראל "בני אל תתייראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם . . הגיע זמן גאולתכם", וממשיך, ש"מלך המשיח . . עומד על גג בית המקדש⁸ והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם" – כפי שהכריזו ומכריזים במיוחד לאחרונה.

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ב מרחשון תנש"א)

(6 ב"ר פמ"ב, ד. מדרש לקח טוב לך לך יד, א.

(7 ישעי' רמז תצט.

(8 להעיר מדיוק לשון המדרש "עומד על גג בית המקדש" – שגגין לא נתקדשו (פסחים פה, סע"ב. רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), דיש לומר, שבזה מרומז שההכרזה "ענוים הגיע זמן גאולתכם" באה מחוץ לארץ שלא נתקדשה בקדושת ארץ ישראל, בדוגמת החילוק שבין גג המקדש להתוך דהמקדש עצמו.

ו.

ויהי רצון, שכיון שבימינו אלה נשלמו כל מעשינו ועבודתינו בכל פרטי הענינים דמאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, ובאופן דשני חיי שרה שכולן שוין לטובה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר צחצחו את הכפתורים¹, ועומדים מוכנים² לקבל פני משיח צדקנו, ובפרט שלאחרי זה עברו עוד עשיריות שנים שבהם צעקו בני"י עד מתי (וואָס דאָס דאַרף דאָך אויך האָבן אַ שיעור), תבוא תיכף ומיד הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(ממאמר ויהיו חיי שרה תנש"א – ספר המאמרים מלוקט ח"ה ע' 60)

(1 שיחת שמה"ת תרפ"ט.

(2 ראה אגרות יקודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ריש ע' רעט.

מח.

דער חידוש אין דער עבודת השליחות וואָס איז צוגעקומען במיוחד בזמן האחרון: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה. . . אַ חידוש כללי ועיקרי וואָס איז ניט בלויז נאָך אַ פרט (אָדער אַ כלל) אין דער שליחות, נאָר אַן עיקר און אַן ענין כללי ביותר, ביז דעם ענין הכי כללי אין אידישקייט – הכנה לביאת משיח צדקנו – וואָס נעמט אַרום אַלע נקודות ופרטים פון דער עבודת השליחות.

ווי מ'האָט שוין גערעדט מערערע מאָל (ובפרט אין די לעצטע חדשים און וואָכן): לויט דער הודעה פון חז"ל¹ אַז ס'איז שוין „כלו כל הקיצין“, און די הודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אַז מ'האָט שוין אויך תשובה געטאָן, ביז אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני עבודה (אפילו „צופוצן די קנעפּ"2), און מ'שטייט גרייט צו קבלת פני משיח צדקנו – איז איצטער די עבודה און שליחות: צו זיין גרייט בפועל צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממשי!

דערפון איז מובן, אַז אין דעם באַשטייט די מטרה פון דעם היינטיקן כינוס השלוחים העולמי: צו זיך צוזאַמענרעדן און אַרויסקומען מיט החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, ווי צו אויספירן די שליחות מיוחדת פון דעם איצטיקן זמן: קבלת פני משיח צדקנו.

. . . מ'האָט גערעדט פריער, אַז כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מודיע געווען, אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, און מ'שטייט שוין גרייט, „עמדו הכן כולכם“, צו מקבל זיין פני משיח צדקנו.

ווי מ'זעט דאָס אויך (כמדובר כמ"פ) אין דעם וואָס אין די מאורעות העולם ווערן מקויים כמה סימנים אויף דער גאולה, אָנהויבנדיק פון דעם סימן (אין ילקוט שמעוני³) אַז „הגיע זמן גאולתכם“ פון דעם וואָס

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה שיחת שמה"ת תרפ"ט.

(3) ישע'י רמז תצט.

„מלכיות מתגרות זו בזו“⁴, בפרט אין די מדינות הערביים.

. . . . און מ'זעט בפועל ווי עס איז געוואָרן און עס ווערט דער „ילחום מלחמת ה'“⁵ וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. און נצחון איז אויך מלשון נצחיות, פאַרבונדן מיט דעם גילוי פון „נצח“: ג' – גילוי שער הנוֹן, צ' – שנת הצדי"ק (ווי אידן האָבן אָנגערופן דעם יאָר), און ח' – דער גילוי פון משיח צדקנו, וואָס איז פאַרבונדן מיט מספר שמונה (שמונה נסיכי אדם)⁶.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז וויבאַלד די שלוחים האַלטן שוין פון לאַנג נאָך מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, און פון לאַנג נאָך אמצע עבודת השליחות, ביז אַז מ'האָט שוין מסיים געווען די שליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ איז די גאולה האמיתית והשלימה נאָך ניט געקומען בפועל ממש – דאַרף מען זאָגן אַז ס'איז נאָך געבליבן עפעס צו טאָן וואָס וועט ברענגען די גאולה בפועל.

און דאָס איז: ע"פ הידוע אַז „בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל“⁷, „א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו“⁸, וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, דער איינציגער שליח שבדורנו, דער איינציגער משיח שבדורנו, אַז מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט – איז פאַרשטאַנדיק אַז ס'הויבט זיך אָן מקויים ווערן דער „שלה נא ביד תשלח“⁹, די שליחות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר. און דערפון איז מובן, אַז די איינציקע זאָך וואָס איז איצטער געבליבן אין דער עבודת השליחות, איז: צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש, בכדי ער זאָל קענען מקיים זיין שליחותו בפועל

(4) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם ב"ר פמ"ב, ד.

(5) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"ד.

(6) סוכה נב, ב.

(7) פ"י הברטנורא למגילת רות.

(8) ראה שו"ת חת"ס ח"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף כלל ע'. ועוד.

(9) שמות ד, יג.

און אַרויסנעמען אַלע אידן פון גלות!

. . . דערפון האָט מען די הוראה בפועל וואָס מ'דאַרף אַרויסנעמען שטייענדיק איצטער באַ דער התחלה ופתיחה פון דעם "כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש – דאַרף מען אַרויסקומען מיט אַ הכרזה והודעה צו אַלע שלוחים, אַז די עבודת השליחות איצטער און פון יעדער אידן באַשטייט אין דעם – אַז מ'זאָל מקבל זיין פני משיח צדקנו.

דאָס הייסט: אַלע פרטים אין דער עבודת השליחות פון הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, דאַרפן זיין דורכגענומען מיט דער נקודה – ווי דאָס פירט צו קבלת משיח צדקנו.

ווי אונטערשטראַכן אין דעם נושא הכינוס – "כל ימי חיך להביא לימות המשיח"¹⁰: אַלע עניני עבודה (בכל ימי חיך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) דאַרפן זיין דורכגענומען מיט "להביא לימות המשיח", ניט בלויז "לרבות" (ווי עס שטייט בכ"מ), אַז ער (דער שליח) שטייט און וואַרט ביז משיח וועט קומען און דעמולט וועט ער אין דעם איינטייל נעמען און דערפון הנאה האָבן וכו', נאָר – "להביא", ער טוט כל התלוי בו צו ברענגען "לימות המשיח" לשון רבים, ניט בלויז די התחלה פון איין טאָג נאָר פון ימות (ל' רבים) – ימות המשיח (און ניט נאָר ווען משיח איז "בחזקת משיח"⁵, נאָר אַלע ימות המשיח – אויך די שלימות פון "משיח ודאי"⁵ וכו').

ובפשטות מיינט דאָס – אַז פון דעם כינוס השלוחים דאַרף מען קומען און להביא החלטות טובות ווי יעדער שליח דאַרף זיך אַליין צוגרייטן און צוגרייטן אַלע אידן במקומו ובעירו וכו' צו מקבל זיין פני משיח צדקנו, דורך דעם וואָס ער איז מסביר דעם ענין פון משיח כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ באופן המתקבל צו יעדערן לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – דורך לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן

(10 ברכות פ"א מ"ה).

פון חכמה בינה ודעת.

און היות אז דאָס איז די עבודה פון דעם זמן, איז מובן אז דאָס איז שייך צו יעדער אידן אָן אויסנאָם כלל.

. . . ועוד ועיקר: וויבאלד אז מ'האָט שוין פאַרענדיקט די עבודת השליחות – קומט צוגיין יעדער שליח צו דעם משלח האמיתי, דער אויבערשטער, און איז מודיע: עשיתי את שליחותי, און איצטער איז געקומען די צייט אז דו כביכול זאָלסט טאָן דיין שליחות [וואָס אויך דער אויבערשטער איז אַ שליח ("מגיד דבריו ליעקב גו"¹¹)], און צוזאַמען מיט די עשר ספירות – איז עצמות ומהות אַליין כביכול משיח צדקנו]:
"שלח נא ביד תשלח" – שיק אונז משיח צדקנו בפועל ממש!

און אפילו אויב עס קען נאָך זיין אַ ספק אז דער אויבערשטער וויל האַלטן אידן נאָך אַ רגע אין גלות צוליב דעם גודל הנחת רוח והנאה וואָס די עבודה אין גלות פאַרשאַפט אים – שרייט אַ איד: "כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"¹², אַלץ וואָס דער בעה"ב זה הקב"ה זאָגט דאַרף מען טאָן "חוץ מצא", צו בלייבן נאָך אַ רגע ח"ו במצב פון "צא" בחוץ פון שולחן אביהם, מען בעט און מען מאַנט כביכול באַ דעם אויבערשטן: "שלח נא ביד תשלח" – בשנת ובתחלתה "יד תשלח" און ברענג שוין די גאולה האמיתית והשלימה!

און צוזאַמען מיט שלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) האָט מען גלייך די שלימות הנישואין – שיר השירים – פון ישראל וקוב"ה [ובפרט דורך דעם וואָס מ'נעמט אָן אויך די החלטה טובה צו לערנען גאַנץ ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. וואָס דורך לימוד התורה בענינים אלו, איז דאָס נאָכמער ממחר די המשכה בפועל].

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ה מרחשון, מבה"ח כסלו תשנ"ב)

(11) תהלים קמו, יט. וראה שמו"ר פ"ל, ט.

(12) פסחים פו, ב.

החידוש שנתוסף במיוחד בזמן האחרון בעבודת השליחות: **לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה** . . שזהו חידוש כללי ועיקרי, שאינו רק עוד פרט (או כלל) בשליחות, אלא הוא עיקר וענין כללי ביותר, ועד שהוא הענין הכי כללי בתורה – הכנה לביאת משיח צדקנו – שמקיף את כל הנקודות והפרטים של עבודת השליחות.

וכפי שכבר דובר פעמים רבות (ובפרט בחדשים והשבועות האחרונים): ע"פ הודעת חז"ל¹ שכבר „כלו כל הקיצין“, וההודעה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר עשו תשובה גם כן, עד שכבר סיימו את כל עניני העבודה (אפילו „לצחצח את הכפתורים“²), ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו – הרי העבודה והשליחות עכשיו היא: להיות מוכנים בפועל לקבלת פני משיח צדקנו **בפועל ממש!**

מזה מובן, שהמטרה של כינוס השלוחים העולמי הנוכחי מתבטאת בנקודה זו: להתדבר ביחד ולקבל החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, כיצד לבצע את השליחות המיוחדת של הזמן שלנו: קבלת פני משיח צדקנו.

. . . כמדובר לעיל, הודיע כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה, ועומדים מוכנים, „עמדו הכן כולכם“, לקבלת פני משיח צדקנו.

כפי שרואים זאת (כמדובר כמה פעמים) גם בכך, שבמאורעות העולם נתקיימו כמה סימנים על הגאולה, החל מהסימן (בילקוט שמעוני³) ש„הגיע זמן גאולתכם“, כפי שנראה בזה ש„מלכיות מתגרות זו בזו“⁴, בפרט במדינות הערביים.

. . . ורואים בפועל איך שנפעל ה„ילחום מלחמת ה“⁵ וינצח בכמה

וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. ונצחון הוא גם מלשון נצחיות, קשור עם הגילוי של „נצח“: נ' – גילוי שער הנו"ן, צ' – שנת הצדי"ק (כפי שבנ"י קראו לשנה זו) וח' – הגילוי של משיח צדקנו, הקשור במספר שמונה (שמונה נסיכי אדם⁶).

מזה מובן, שמאחר שהשלוחים עומדים כבר מזמן לאחר מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ומזמן לאחר אמצע עבודת השליחות, עד שכבר סיימו את השליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ עדיין לא באה בפועל ממש הגאולה האמיתית והשלימה – צריך לומר, שעדיין נשאר משהו לעשות כדי להביא את הגאולה בפועל.

והוא: ע"פ הידוע ש„בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל⁷“, „א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו"⁸, וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, השליח היחיד שבדורנו, המשיח היחיד שבדורנו, שכבר סיימו את כל העבודה – הרי מובן, שמתחיל להתקיים ה„שלח נא ביד תשלח"⁹, השליחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר. ומזה מובן, שהדבר היחיד שנשאר עכשיו בעבודת השליחות, הוא: **לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש**, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את כל ישראל מהגלות!

. . . מזה ישנה ההוראה בפועל שיש להסיק בעמדנו עתה בהתחלה ובפתיחה של „כינוס השלוחים העולמי“:

לכל לראש – צריך לצאת בהכרזה ובהודעה לכל השלוחים, שעבודת השליחות עכשיו ושל כאו"א מישראל מתבטאת בזה – שיקבלו את פני משיח צדקנו.

זאת אומרת: כל הפרטים בעבודת השליחות של הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, צריכים להיות חדורים בנקודה זו –

כיצד זה מוליך לקבלת משיח צדקנו.

וכמודגש בנושא הכינוס – „כל ימי חיך להביא לימות המשיח“: כל עניני העבודה (בכל ימי חיך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) צריכים להיות חדורים ב„להביא לימות המשיח“. לא רק „לרבות“ (כפי שכתוב בכמה מקומות), שהוא (השליח) עומד ומחכה שמשיח יבוא ואז הוא יטול חלק בזה ויהנה מזה וכו', אלא – „להביא“, הוא עושה כל התלוי בו כדי להביא „לימות המשיח“ לשון רבים, לא רק ההתחלה של יום אחד, אלא של ימות (לשון רבים) – ימות המשיח (ולא רק כאשר המשיח הוא „בחזקת משיח“⁵, אלא כל ימות המשיח – גם השלימות של „משיח ודאי“⁵ וכו').

הכוונה בפשטות היא – שמכינוס השלוחים צריכים לבוא ולהביא החלטות טובות כיצד כל שליח צריך להתכונן בעצמו ולהכין את כל היהודים במקומו ובעירו וכו' לקבלת פני משיח צדקנו, ע"י שהוא מסביר את ענינו של משיח, כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – ע"י לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן של חכמה בינה ודעת.

והיות שזוהי העבודה בזמן הזה, הרי מובן שזה שייך לכאו"א מישראל, בלי יוצא מן הכלל.

. . . ועוד ועיקר: מאחר שכבר סיימו את עבודת השליחות – בא כל שליח אל המשלח האמיתי, הקב"ה, ומודיע: עשיתי את שליחותי, ועכשיו הגיע הזמן שאתה, כביכול, תעשה את שליחותך [שגם הקב"ה הוא שליח („מגיד דבריו ליעקב גו"¹¹)], וביחד עם עשר הספירות – הרי עצמותו ומהותו בעצמו, כביכול, הוא משיח צדקנו]: „שלח נא ביד תשלח“ – שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממש!

ואפילו אם עדיין יכול להיות ספק, שמא הקב"ה רוצה להחזיק את ישראל עוד רגע אחד בגלות, למען גודל הנחת רוח וההנאה שהעבודה

בזמן הגלות מסבה לו – זועק יהודי: „כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"12, כל מה שבעה"ב זה הקב"ה אומר צריך לעשות, „חוץ מצא", חוץ מלהישאר עוד רגע ח"ו במצב של „צא", מחוץ לשולחן אביהם, מבקשים ותובעים כביכול מהקב"ה: „שלח נא ביד תשלח" – בשנת **ובתחלתה** „יד תשלח" – והבא **כבר** את הגאולה האמיתית והשלימה!

ויחד עם השלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) יש מיד את שלימות הנישואין – שיר השירים – של ישראל וקוב"ה [ובפרט עלידי שמקבלים גם את ההחלטה הטובה ללמוד את כל ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. שע"י לימוד התורה בענינים אלו, ממהרים עוד יותר את ההמשכה בפועל].

לעילוי נשמת

אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

איש אמת תם וישר מלאכתו מלאכת שמים

הרה"ח הרה"ת ר' **מנחם אהרן**

ב"ר **יוסף הכהן ע"ה**

ראדאל

אהוב לבריות וחביב לכל אדם

קיבל את כולם בסבר פנים יפות

אוהב שלום ורודף שלום

זכה להיות שליח כ"ק אדמו"ר מה"מ

מסר נפשו לעניני חנוך עטה"ק

קירב משפחות רבות לתורה ומצוות

נטע הכרת הבורא ע"י גילוי נפלאות הבורא

לתלמידים הרבה באהבה

זכה לגדל ולראות בנים ובני בנים

דור ישרים יבורך

עוסקים בתורה ומצוות בדרכי החסידות

ומהם שלוחי המלך

נפטר ביום שני לסדר וטיהרו הכהן

כ"ח ניסן ה'תשע"ז

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.
יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).
שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".
מעין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,
על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,
בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.
ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).
דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק.
דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לעילוי נשמת

הו"ח ר' אילן ב"ר נח ע"ה בריל
נפטר ביום כ"ו מ"ח ה'תשס"ט
ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת קיילא מינא יהודית בת מרים תחיל' בריל
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י משפחתם שיחיו

* * *

לעילוי נשמת

הרב התמים יוסף ע"ה קריימן
בן - יבלחט"א - הרה"ת ר' נחמן בער שיחיל' קריימן
נקטף בדמי ימיו, בן כ"ג שנה,
ביום ועש"ק, כ"ח מ"ח ה'תשע"א
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י

אנ"ש דלאס-אנדזשעלעס, קאליפארניע שיחיו

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved One

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>